

Tilburg University

Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2008-07-03)

Kooijmans, T.

Publication date:
2008

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Kooijmans, T., (2008). *Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2008-07-03)*, No. 24, Jul 03, 2008. (Sancties; Vol. 5, No. p. 307-309).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

24 Elektronische detentie. Geen elektronische detentie bij door de strafrechter opgelegde vrijheidsstraf van meer dan drie maanden; Circulaire minister van Justitie van 7 maart 2005, nr. 5291588/04/DJI (Beroepscommissie 3 juli 2008, nr. 08/600/GB; Balkema, Rutten, Fiselier, Lispet, secr.)

Post alia.

De inhoud van de bestreden beslissing

De selectiefunctionaris heeft klagsters bezwaar tegen de beslissing dat zij opgevoerd is zich te melden in de beperkt beveiligde inrichting (b.b.i.) voor vrouwen Ter Peel te Overloon ongegrond verklaard.

De feiten

Klaagster is bij beslissing van de selectiefunctionaris van 31 januari 2008 opgeroepen zich op 2 februari 2008 in voormeld b.b.i. te melden. De datum van melden is, gelet op klagsters persoonlijke omstandigheden, uitgesteld tot 19 mei 2008. Naar aanleiding van een ingekomen schorsingsverzoek heeft de voorzitter het verzoek om schorsing toegewezen en de tenuitvoerlegging van de beslissing van 31 januari 2008 geschorst met ingang van 19 mei 2008 tot de datum waarop de beroepscommissie op het namens klagster ingestelde beroep zal hebben beslist.

De standpunten

Namens klagster is aangevoerd dat zij feitelijk 66 dagen gevangenisstraf heeft te ondergaan en niet valt in te zien waarom zij deze niet middels elektronische detentie (e.d.) kan ondergaan. Te meer nu zij eindelijk haar leven weer op de rit heeft en door de gevangenisstraf in de gevangenis Ter Peel te ondergaan haar werk en huisvesting via de stichting Exodus verliest.

De selectiefunctionaris heeft de afwijzing van genoemd verzoek als volgt toegelicht.

Het Centraal Justitieel Incasso Bureau bepaalt in opdracht van het Openbaar Ministerie of een veroordeelde met een lopend vonnis in aanmerking komt voor de status van zelfmelder. Een zelfmelder komt voor elektronische detentie in aanmerking als de tenuitvoerlegging van de bruto vrijheidsstraf maximaal drie maanden bedraagt. Klaagster heeft een bruto gevangenisstraf opgelegd gekregen van 300 dagen. Door aftrek voorarrest (154 dagen) en vervroegde invrijheidstelling (80 dagen) is het netto strafrestant 66 dagen.

De beoordeling

In de circulaire van 7 maart 2005 (5291588/04/DJI) heeft de minister van Justitie zijn beleid kenbaar gemaakt omtrent de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf door middel van e.d.

Klaagster is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van 300 dagen, met aftrek. Klaagster heeft een strafrestant van 66 dagen.

In onderdeel 2 van de circulaire wordt onder meer als doelgroep voor e.d. aangewezen: "a. de zelfmelder ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf van maximaal drie maanden is gelast;" Op blz. 2 van de circulaire wordt opgemerkt dat e.d. is bestemd voor 'zelfmelders' aan wie "een vrijheidsstraf is opgelegd van maximaal drie maanden". Daaruit moet worden afgeleid dat voor het antwoord op de vraag of een veroordeelde voor e.d. in aanmerking komt, beslissend is de duur van de straf zoals door de strafrechter opgelegd en niet het strafrestant zoals dat bestaat op het moment dat de last tot executie van de straf wordt gegeven.

De namens klagster aangevoerde argumenten om vanwege persoonlijke omstandigheden haar in de gelegenheid te stellen het strafrestant middels e.d. te laten ondergaan vinden geen steun in vermelde circulaire.

Het beroep zal mitsdien ongegrond worden verklaard.

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep ongegrond.

NOOT

1. Klaagster is door de strafrechter veroordeeld tot tien maanden gevangenisstraf (dat is ingevolge art. 88 Sr gelijk aan 300 dagen). Gelet op de tot 1 juli 2008 geldende regeling van de vervroegde invrijheidstelling zoals neergelegd in art. 15 lid 1 (oud) Sr kreeg zij een strafkorting van 80 dagen. Omdat zij reeds 154 dagen in voorarrest had doorgebracht, resteerden nog $(300-80-154=)$ 66 dagen gevangenisstraf (vgl. art. 15 lid 3 (oud) Sr). Met het oog op de tenuitvoerlegging van die straf kreeg klaagster –die bij het onherroepelijk worden van de veroordeling kennelijk weer op vrije voeten was– een oproeping om zich te melden bij een penitentiaire inrichting. Zij prefereerde evenwel deze straf thuis uit te zitten op basis van elektronische detentie. Aldus zou zij in staat zijn om te blijven werken en zou zij haar woning niet verliezen. De selectiefunctionaris verklaarde het om deze redenen van persoonlijke aard ingediende bezwaar tegen de beslissing dat klaagster zich diende te melden bij de inrichting, ongegrond.

2. Bij de beroepscommissie spitst de zaak zich toe op de vraag hoe de Circulaire elektronische detentie (Circulaire van de minister van Justitie van 7 maart 2005, 5291588/04/DJI; te kennen via M.F.M. de Groot, *Penitentiaire beginselenwet*, Deventer: Kluwer 2008, p. 311-321; hierna te noemen: de circulaire; vgl. ook Gerechtshof 's-Gravenhage 24 augustus 2006, *LJN* AY7015) moet worden uitgelegd. Is bepalend voor de vraag of elektronische detentie kan worden toegepast de duur van de netto (nog) uit te zitten straf, of de duur van de bruto door de strafrechter opgelegde straf? Op die vraag geeft de beroepscommissie in

beroepscommissie in de hier afgedrukte uitspraak een antwoord. Voordat ik die uitleg door de beroepscommissie van de circulaire bespreek, ga ik aan de hand van de ministeriële toelichting op de circulaire kort in op de achtergrond van de elektronische detentie.

De elektronische detentie –niet te verwarren met elektronisch toezicht dat ter gelegenheid van het penitentiair programma plaatsvindt en gepaard gaat met een inhoudelijk programma (zie. C. Kelk, *Nederlands detentierecht*, derde druk, Deventer: Kluwer 2008, p. 255-258)– vindt haar bestaansgrond in de kort na de millenniumwisseling sterk toegenomen druk op het gevangeniswezen. Om ongewenste ontwikkelingen zoals incidenteel versneld ontslag van gedetineerden met een beperkt strafrestant tegen te gaan en de strafrechtspleging geloofwaardig te houden, werd de celcapaciteit (verder) uitgebreid en vond tevens modernisering van de sanctietoepassing plaats. Eén van de maatregelen die in het kader van die modernisering werden getroffen, is de elektronische detentie. Bij deze modaliteit staat voorop dat de detentie op een andere manier wordt uitgevoerd dan door middel van vrijheidsontneming in een penitentiaire inrichting. Als substituut voor een korte vrijheidsstraf in een penitentiaire inrichting wordt elektronische detentie uitgevoerd zonder inhoudelijk programma en is zij niet gericht op gedragsbeïnvloeding. Dat er geen inhoudelijk programma is, behoeft (in abstracto) niet als bezwaarlijk te worden beschouwd. Onderdeel 8 van de circulaire biedt namelijk de basis voor de betrokkene om, bij verkregen toestemming, zijn verblijfadres tweemaal daags voor een korte periode te verlaten. In bijzondere situaties kan 'extra verlaten' van de woning mogelijk zijn. Bovendien, en dat is vermoedelijk van meer gewicht, mag de betrokkene op grond van onderdeel 9 van de circulaire zijn werk gedurende de elektronische detentie voortzetten onder de in dat onderdeel genoemde voorwaarden en mits hij voorafgaand aan de aanvang van de elektronische detentie reeds betaalde

arbeid verricht op basis van arbeidsovereenkomst of ambtelijke aanstelling. Het hebben van een baan kan aldus een bijdrage leveren aan een aantrekkelijk alternatief voor opsluiting in een penitentiaire inrichting. Vanzelfsprekend is de mogelijkheid om dat alternatief toe te passen niet onbegrensd. Het ligt op zichzelf in de rede om het te koppelen aan een bepaalde maximumduur van de vrijheidsstraf waarbinnen het nog als redelijk en maatschappelijk te verantwoorden alternatief kan worden benut.

3. Met die laatste constatering is de band met de hierboven afgedrukte uitspraak gegeven. Welke maximumduur heeft ingevolge de circulaire als redelijk te gelden? In de door de minister gegeven toelichting wordt gesproken van zelfmelders aan wie een vrijheidsstraf is opgelegd van maximaal drie maanden. Onderdeel 2 van de circulaire houdt, voor zover hier van belang, in dat voor elektronische detentie slechts in aanmerking komt de zelfmelder ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf van maximaal drie maanden is gelast. Dit samenstel van regeling en toelichting brengt de beroepscommissie tot het –juridisch correcte– oordeel dat moet worden uitgegaan van de duur van de door de strafrechter opgelegde (naar moet worden aangenomen: onvoorwaardelijke) straf. Dit ‘criterium’ heeft als voordeel dat het duidelijk is, ook nu de Wet voorwaardelijke invrijheidstelling (*Stb.* 2007, 500) in werking is getreden.

In de praktijk van de strafrechter wordt het wel als problematisch beschouwd om aan een verdachte die voorlopige hechtenis heeft ondergaan maar die ten tijde van de berechting weer in vrijheid verkeert, bij een veroordeling een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf op te leggen van een dusdanige omvang dat de verdachte wederom gedetineerd zal worden. Dat probleem doet zich in de onderhavige zaak ook gevoelen: klaagster heeft na haar invrijheidstelling klaarblijkelijk huisvesting en werk gevonden. De feiten en omstandigheden van haar strafzaak waren kennelijk echter van een dusdanige ernst dat een gevangenisstraf van tien maanden onvoorwaardelijk aangewezen was, maar per saldo bleef er –juist door de reeds in voorarrest doorgebrachte tijd– van die straf nog betrekkelijk weinig over. Gelet op haar inmiddels ontstane persoonlijke situatie en op het feit dat het strafrestant van klaagster minder dan drie maanden beliep, kan hierin wellicht een argument van billijkheid worden ontwaard dat bij een toekomstige wijziging van de circulaire een rol zou kunnen spelen in de overwegingen van de minister in die zin dat ook gevallen als het onderhavige voor toepassing van elektronische detentie in aanmerking zouden kunnen komen. Of dat billijkheidsargument in die overwegingen uiteindelijk zwaarder moet wegen dan het hierboven genoemde argument van de duidelijkheid (en dus: rechtszekerheid), is echter een tweede.

T. Kooijmans